

vrienden

JAARVERSLAG 2018 van de Vereniging Vrienden van het Nationaal Onderwijsmuseum

Leden

Het Nationaal Onderwijsmuseum heeft een vereniging van vrienden die zich tot doel heeft gesteld om meer belangstelling te wekken voor het museum en het museum tot steun te zijn. Op 1 januari 2017 telde de vereniging 244 leden, op 31 december was dit aantal gegroeid tot 248. De nieuwe aanmeldingen kwamen binnen via de website, maar ook doordat bezoekers van het museum het antwoordkaartje dat aan de Vriendenfolder vastzit, achterlieten in het museum. De ledenadministratie wordt onderhouden door een vrijwilliger samen met penningmeester. De contacten met de leden worden onderhouden via de mailbox en de website van de Vrienden van het Onderwijsmuseum (vrienden@onderwijsmuseum.nl).

Bestuur

In 2017 is de heer Pim Brinkman door de ledenvergadering in het bestuur verkozen. Hij volgde de heer Max Hoefeijzers op. De penningmeester werd in deze vergadering herbenoemd voor een nieuwe termijn van drie jaar. De taakverdeling in het bestuur is niet gewijzigd: Marianne Pas is voorzitter, Joop Blaak penningmeester, en Gerard Olthof secretaris, Tineke Drenthe en Pim Brinkman leveren een meer algemene bijdrage aan de bestuursactiviteiten.

Het bestuur heeft in 2017 vijf keer vergaderd. Er werd gesproken over het organiseren van activiteiten voor de leden. Een terugkerend thema was het onderzoeken van de mogelijkheden tot samenwerking met de Vereniging voor de Geschiedenis van Opvoeding en Onderwijs. In 2018 zal aan de leden een voorstel worden voorgelegd om de leden van beide verenigingen toegang te geven tot bijeenkomsten en studiedagen die door beide verenigingen worden georganiseerd.

Van 2015 tot en met 2017 hebben de leden Gerard Verbeek en Cor Post als 'Activiteitencommissie' het bestuur ondersteund bij het werk. Eind 2017 kwamen de leden van deze commissie en het bestuur met elkaar tot de conclusie dat hun inspanningen het beoogde resultaat hebben gehad en in de huidige periode minder nodig zijn. Het bestuur heeft de beide heren bedankt voor hun inzet en is blij met hun toezegging om, waar nodig in de toekomst, incidenteel een activiteit voor de vereniging te verrichten.

Onze vereniging betreft de vrijwilligers van het museum bij activiteiten die we organiseren. Bij bijzondere bijeenkomsten die de staf van het museum voor de vrijwilligers organiseert, is een vertegenwoordiging van het bestuur van de Vrienden present.

Activiteiten voor leden

Op **31 maart 2017** waren de leden uitgenodigd voor de opening van de tentoonstelling 'Dit heilzaam toezigt - 200 jaar staat van het onderwijs'. In de deze tentoonstelling werd aan de hand van documentatie van de onderwijsinspectie een beeld gegeven waar de inspecteurs en schoolopzieners in de afgelopen 200 jaar op letten en hoe zij daarover verslag deden. Het gaf niet alleen inzicht in de onderwijspraktijken, maar ook een mooi tijdsbeeld over twee eeuwen.

Op **10 april 2017**, aansluitend aan de algemene ledenvergadering, hield ons lid Dick van Gijlswijk een interessante presentatie over de armenscholen van Haarlem in de periode 1757 – 1857. Hij deed veel onderzoek op dit terrein en organiseerde in 2016 een tentoonstelling over dit onderwerp in Haarlem. Het bestuur is hem dankbaar dat hij op korte termijn deze lezing wilde geven. De oorspronkelijk geplande presentatie kwam door ziekte van de inleider te vervallen.

Op **23 juni 2017** waren de leden welkom bij een rondleiding op de nieuwe tentoonstelling 'Van het naadje en de kous' - nog voor de tentoonstelling voor het publiek opening. Er is letterlijk door vele handen (van vrijwilligers en museummedewerkers) aan gewerkt om deze bijzondere tentoonstelling over het handwerkonderwijs tot stand te brengen. En wie de tentoonstelling bezoekt, kan ook zelf aan de slag met een handwerkje naar keuze!

Op **9 september 2017** waren de leden van de Vriendenvereniging welkom bij een symposium over '100 jaar onderwijsvrijheid'. Tijdens de bijeenkomst werd het boek 'Van wie is het kind? Twee eeuwen onderwijsvrijheid in Nederland' gepresenteerd door John Exalto.

In het najaar organiseerde de Vriendenvereniging jaarlijks een lezing over (de geschiedenis van) kinder- en jeugdliteratuur. Deze reeks lezingen herinnert aan Frits Huiskamp, een van onze prominente leden die tot zijn overlijden onderzoek deed naar 18^e- en 19^e-eeuwse kinder- en jeugdboeken. Hij kreeg daarvoor in 2004 de Hieronymus van Alphenprijs uitgereikt.

Op **1 november 2017** nodigden wij daartoe Joke Linders uit voor het geven van een lezing. Zij kreeg die van Alphenprijs in 2017 voor haar jarenlange inspanningen ten behoeve van onderzoek en verspreiding van kinder- en jeugdliteratuur. Mevrouw Linders gaf een interactieve presentatie onder de titel 'De boeken uit mijn jeugd en de kansen van het onderwijs'. Samen met de leden die de presentatie bijwoonden, bekeken we welke boeken er beslist zouden moeten opgenomen worden in een 'leeslijn voor 2 tot 18-jarigen'. Hoe zouden de kinderopvang en het onderwijs hier een bijdrage aan kunnen leveren? Het was een inspirerende bijeenkomst.

Lessen

De Vrienden van het Onderwijsmuseum ontvingen twee keer per jaar het blad LESSEN. Dit blad wordt gemaakt door leden van de staf van het museum en enkele externe medewerkers. Door de interessante artikelen, de mooie foto's en de in het oog springende opmaak, blijft dit blad boeien. In het zomernummer stond het handwerken als schoolvak centraal. Met leuke artikelen en prachtige illustraties bood het veel informatie en verdieping bij de tentoonstelling 'Van het naadje en de kous'. In het winternummer was de aandacht gericht op het vak 'kennis der natuur', maar ook op het geschiedenisonderwijs en hoe illustraties helpen bij de overdracht van kennis en het onthouden daarvan door de leerlingen.

Diversen

Onze vereniging is lid van de Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea die de belangen van vriendenverenigingen van musea behartigt en deze verenigingen adviseert. Op 13 mei 2017 bezochten twee bestuursleden de jaarvergadering van deze Federatie.

Voordelen voor leden van de vriendenvereniging

Leden ontvangen een ledenpas. Met deze pas genieten vrienden de volgende voordelen:

- Het hele jaar gratis toegang voor één persoon tot het museum
- Twee keer per jaar het tijdschrift van het museum 'LESSEN'
- In het museumcafé en in de winkel 10 procent korting
- Uitnodigingen voor lezingen georganiseerd voor de Vrienden van het Onderwijsmuseum
- Uitnodigingen voor speciale rondleidingen en andere activiteiten in het museum
- Korting op de toegangsprijs van lezingen die het museum organiseert voor het publiek

